

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/68/2023
Identifikačné číslo spisu:	7206200169
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7206200169.8

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej v spore žalobcu Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Bratislava, Mlynské Nivy 44/a, IČO: 00 686 832, zastúpeného advokátskou kanceláriou Krivak & Co, s. r. o. Bratislava, Gajova 13, IČO: 36 863 475, proti žalovaným 1/ BRILANT, a.s., Humenné, Námestie Slobody 25, IČO: 36 455 032, 3/ TRADEUNION spoločnosť s ručením obmedzeným Vranov nad Topľou, Nacina Ves, Družstevná 1, IČO: 31 679 510, 4/ C. T., narodenému XX. D. XXXX, Y. L. P., J. XXX/.XX, 5/ W.. P. T., narodenému XX. S. XXXX, E. L. P., K. XXX, žalovaní 1/, 3/ až 5/ zastúpení advokátom JUDr. Milošom Kaščákom, Vranov nad Topľou, Kalinčiakova 10, 6/ W.. C. Š., narodenému XX. S. XXXX, E. L. P., L. D. XXX/.XXX, 7/ W.. C. T., narodenej XX. C. XXXX, E. L. P., K. Y. XXXX, o určenie neplatnosti právnych úkonov, vedenom na bývalom Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 12C/1/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2022 sp. zn. 2Co/188/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaným 1/, 3/, 4/, 5/ priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

Žalovaným 6/, 7/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. júna 2021 č. k. 12C/1/2006-2331 rozhodol tak, že žalobu zamietol (výrok I.). Výslovil, že žalovaní v 1., 2., 3., 4., 5., 6. a 7. rade majú voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v celom rozsahu (výrok II.).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca podaním zo dňa 13.01.2020 upresnil znenie žaloby tak, aby súd rozhodol, že zmluvy o kúpe a predaji zaknihovaných cenných papierov, uzavretie ktorých obstaral Classinvest Slovakia, o.c.p., a.s. Popradská 68, Košice IČO: 31 733 034 ako komisionár v exekučnom konaní sp. zn. EX 4574/97 vedenom žalovanou v 7. rade pre žalovaných v 1. až 6. rade ako komitentov, na základe ktorých došlo k prevodu 547 kusov akcií spoločnosti Transpetrol a.s., Šumavská 38, Bratislava, IČO: 31 341 977, ISIN: 880970000480, ktorý

prevod bol registrovaný strediskom cenných papierov SR dňa 09.10.1998 tak, že žalovaný v 1. rade nadobudol vlastnícke práve k 98 kusom akcií, žalovaný v 2. rade nadobudol vlastnícke právo k 125 kusom akcií, žalovaný v 3. rade nadobudol vlastnícke právo k 110 kusom akcií, žalovaný v 4. rade nadobudol vlastnícke právo k 46 kusom akcií, žalovaný v 5. rade nadobudol vlastnícke právo k 86 kusom akcií a žalovaný v 6. rade nadobudol vlastnícke právo k 82 kusom akcií, sú neplatnými právnymi úkonmi.

1.2. Súd sa v súlade s názorom odvolacieho súdu zaoberal opätovne existenciou prekážky *res iudicata*. Podľa ust. § 230 CSP, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

1.3. Citované zákonné ustanovenie vymedzuje prekážku súdneho konania *res iudicata*, na ktorú súd prihliada *ex offio* ako na neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

1.4. Žalovaní v dovolaní voči rozhodnutiu krajského súdu v tomto konaní poukázali na prekážku veci právoplatne rozhodnutej z hľadiska rozhodnutia v konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 5Cb/577/00, kde sa konalo o žalobe na plnenie - vydaní zálohu v prospech žalobcu CSI-CD a.s. od žalovaného SR - Ministerstva hospodárstva, ako aj vzhľadom na konanie vedené na Krajskom súde v Košiciach vedenom pod sp. zn. 2Cb/1272/02, keď sám žalobca vo svojom podaní zo dňa 16.7.2008 potvrdil, že o vlastníctve akcií spoločnosti Transpetrol rozhodol Krajský súd v Košiciach práve v tomto konaní.

1.5. Súd konštatuje, že z dôvodu prekážky veci právoplatne rozhodnutej vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade bolo konanie pôvodne súdom prvého stupňa rozsudkom č. k. 12C/1/2006-1151 zastavené, s odôvodnením, že v súvislosti s prebiehajúcimi súdnymi konaniami v ktorých sa riešila aj otázka platnosti prevodu sporných akcií spoločnosti Transpetrol a.s. Bratislava bolo zistené, že v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 2Cb/1272/02 žalobcu Slovenská správcovská a reštrukturalizačná k.s. Prešov, správca konkurznej podstaty úpadcu Gajus a.s. v konkurze za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalobcu Brilant, a.s. proti žalovaným v 1. rade Classinvest Slovakia ocp., a.s., v 2. rade Slovenská republika - Ministerstvo hospodárstva SR, v 3. rade Transpetrol a.s., v 4. rade YUKOS Finance BV Holandsko za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Fondu národného majetku SR, predmetom ktorého bolo určenie platnosti komisionárskej zmluvy uzavretej dňa 9. 10. 1998 medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade, na základe ktorej žalobca nadobudol 100 ks akcií spoločnosti Transpetrol a.s. Bratislava, ďalej určenie platnosti kúpnej zmluvy z uvedeného dňa 9. 10. 1998 uzavretej medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovaným v 2. rade ako predávajúcim prostredníctvom žalovaného v 1. rade a určenie, že žalobca je vlastníkom 100 ks akcií spoločnosti Transpetrol a.s. Bratislava, bola žaloba zamietnutá rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. 5. 2010 č. k. 2Cb/1272/02-871 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 4. 2011 sp. zn. 3Obo/171/10, 3Obo/172/10. Platnosť právnych úkonov v konaní sp. zn. 2Cb/1272/02 žalobca pritom vyvodzoval zo skutkových okolností zhodných ako sú uvedené v prejednávanej spore, v ktorom vystupujú v opačnom procesnom postavení Slovenská správcovská a reštrukturalizačná k.s. správca konkurznej podstaty úpadcu Gajus a.s. a Slovenská republika - Ministerstvo hospodárstva SR.

Aj odvolací súd v uznesení sp. zn. 5Co/318/2019 konštatoval, že pôvodne žalovaný Slovenská správcovská a reštrukturalizačná k.s. so sídlom Slovenská 13, Prešov, správca úpadcu Gajus a.s. v konkurze nie je účastníkom konania, nakoľko nepodal odvolanie vo veci a ani dovolanie.

Zároveň tieto isté okolnosti boli krajským súdom skonštatované aj vo vzťahu k žalovanému v 9. rade, keďže tento nepodal odvolanie voči rozsudku súdu prvého stupňa v tomto konaní, konanie voči nemu bolo právoplatne skončené.

1.6. V prípade ďalších prebiehajúcich konaní ako ich špecifikoval žalobca (uloženie povinnosti zapísať do zoznamu akcionárov a nahradenie prejavu vôle, neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia, povolenie zvolať mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti Transpetrol a.s., uloženie povinnosti zapísať do zoznamu akcionárov, o náhradu škody, exekučné konanie v Českej republike, ukončené konanie o odovzdanie zálohu (cenných papierov) - Krajský súd v Prešove sp. zn. 5Cb/577/00), ide o konania, ktoré sa dotýkajú odlišných sporových strán resp. vychádzajú z iných skutkových okolností prípadu, v ktorých sa len ako predbežná otázka posudzuje nadobudnutie akcionárskych práv niektorým zo žalovaných. Konanie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Cb/577/00 o vydanie cenných papierov emitenta Transpetrol a.s. titulom zálohu zo záložných zmlúv uzavretých 9. 10. 1998, začaté na návrh záložného veriteľa C.S.I-C.D. a.s. proti žalovaným, ktorými boli všetci účastníci tohto konania vystupujúci ako záložní dlžníci alebo držitelia cenných papierov, bolo ukončené zamietavým rozsudkom

Najvyššieho súdu SR zo dňa 12. 12. 2006 sp. zn. 3Obo/130/05 z dôvodu neexistencie záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovanými SR - Ministerstvo hospodárstva SR, Transpetrol a.s.. Konanie sa dotýkalo iného predmetu sporu, než aký je predmetom prejednávanej veci. U zmienených súdnych konaní nebola zistená prekážka veci už rozhodnutej „res iudicata“ (§ 159 Obč. súd. por.), ani konania už začatého „litispendentia“ (§ 83 Obč. súd. por.) v totožnej veci, ktoré by odôvodňovali zastavenie konania podľa ust. § 104 ods. 1 Obč. súd. por. z dôvodu nedostatku podmienok konania.

1.7. Keďže predmetom žaloby v tomto konaní je neplatnosť právnych úkonov (zmluva o kúpe a predaji zaknihovaných cenných papierov), pričom právny úkon je právnou skutočnosťou v zmysle ust. § 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka, súd posudzoval v danom prípade naliehavý právny záujem v súlade so závermi odvolacieho súdu v zmysle Civilného sporového poriadku.

1.8. Žalobu o určenie neplatnosti právnych úkonov, teda určenie určitej právnej skutočnosti, je možné podať v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

1.9. V danom prípade však možnosť podania žaloby o neplatnosť zmlúv o kúpe a predaji zaknihovaných cenných papierov tak ako ju žalobca uplatnil v konaní nevyplyva z osobitného predpisu, preto súd považoval nárok žalobcu v danom prípade za nedôvodný a žalobu v celom rozsahu zamietol.

1.10. Taktiež žalobca sa nechce (ako vyplýva z jeho vyjadrení) domáhať určovacou žalobou v súlade s ust. § 137 písm. c) CSP určenia vlastníckeho práva k akciám prevedeným zmluvami, ktorých neplatnosti sa v tomto konaní domáha, nakoľko je v evidencii zaknihovaných cenných papierov vedený ako ich vlastník. Táto skutočnosť v konaní nebola sporná.

1.11. Tvrdenie žalobcu, že v danom prípade otázka naliehavého právneho záujmu musí byť posudzovaná podľa Občianskeho súdneho poriadku, keďže žaloba bola podaná za jeho účinnosti, je v rozpore s názorom odvolacieho súdu sp. zn. 5Co/318/2019-1673, (podľa ktorého „na daný skutkový stav je potrebné aplikovať nový procesný predpis“), pričom týmto názorom je súd prvej inštancie viazaný v súlade s ust. § 391 ods. 2 CSP.

Podľa ust. § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

1.12. Nakoľko žalovaní boli v konaní úspešní, súd v súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením rozhodol, že majú voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 30. novembra 2022 sp. zn. 2Co/188/2021 rozhodol tak, že:

Potvrďuje rozsudok vo vzťahu k žalovanému 1/ a žalovaným 3/ až 7/ (výrok I.).

Priznáva žalovaným 1/, 3/, 4/, 5/, 6/ a 7/ proti žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok II.).

Konanie vo vzťahu k žalovanej 2/ zastavuje. Vo vzťahu žalobcu a žalovanej 2/ náhradu trov konania stranám nepriznáva (výrok III.).

2.1. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 CSP) a oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 a § 358 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 a § 365 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie a rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

2.2. Odvolateľ/žalobca napadol rozsudok odvolaním namietnuc nesprávne právne posúdenie veci, porušenie práva na spravodlivý proces a porušenie inštančnej záväznosti rozhodnutím súdov vyššej inštancie. Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku ako i konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, viazaný pri tom rozsahom a dôvodmi odvolania, konštatuje, že rozsudok je vecne správny, pričom na jeho správnosti nič nemení ani podané odvolanie a odvolacie námietky odvolateľa. Po oboznámení sa i s obsahom spisu dospel odvolací súd k záveru, že ani jeden z odvolateľom uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

2.3. Súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol pre jej procesnú neprípustnosť. Žalobca/odvolateľ sa žalobou domáhal určenia neplatnosti zmlúv o kúpe a predaji zaknihovaných cenných papierov - akcií spoločnosti TRANSPETROL, a.s. z 9.10.1998, na základe ktorých žalovaní 1/ až 6/ nadobudli vlastnícke právo k týmto akciám. Pôvodne išlo o 647 ks akcií, pričom vo vzťahu k akciám

nadobudnutým spoločnosťou GAJUS, a.s., IČO: 36 453 676, resp. vo veci o určenie neplatnosti zmluvy, ktorou spoločnosť GAJUS, a.s. nadobudla akcie, bolo konanie vedené voči pôvodne žalovanému 1/ Slovenskej správcovskej reštrukturalizačnej k.s., správcovi úpadcu GAJUS, a.s. právoplatne zastavené, podaním z 13.1.2020 žalobca navrhol rozhodnúť o neplatnosti zmlúv, na základe ktorých došlo k prevodu 547 kusov akcií TRANSPETROL, a.s. Právoplatne bolo rozhodnuté, a to žaloba bola zmietnutá, aj pokiaľ sa žalobca domáhal určenia neplatnosti záložných zmlúv z 9.10.1998.

2.4. Predmetom konania po vrátení veci späť súdu prvej inštancie bolo určenie neplatnosti zmlúv o prevode zaknihovaných akcií spoločnosti TRANSPETROL, a.s., uzavretie ktorých obstaral obchodník s cennými papiermi Classinvest Slovakia, o.c.p., a.s. Košice ako komisionár v exekučnom konaní EX 4575/97 pre žalovaných 1/ až 6/ ako komitentov, na základe ktorých podľa zápisu v registri cenných papierov dňa 9.10.1998 nadobudli títo vlastnícke právo k akciám, a to žalovaný 1/ k 98 ks akcií, žalovaný 2/ k 125 ks akcií, žalovaný 3/ k 110 ks akcií, žalovaný 4/ k 46 ks akcií, žalovaný 5/ k 86 ks akcií a žalovaný 6/ k 82 ks akcií.

2.5. Z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Prešov, oddiel: Sa, vložka č. 10088/P odvolací súd zistil, že žalovaná 2/, spoločnosť GABANA a.s. v likvidácii, so sídlom Strojárska 2740, Snina, IČO: 36 457 132 bola dňom 8.4.2022 ex offo vymazaná z obchodného registra, a to podľa § 768s ods. 2 Obchodného zákonníka. Ide o zánik obchodnej spoločnosti bez právneho nástupcu, skôr ako sa konanie právoplatne skončilo, preto odvolací súd podľa § 64 CSP, konanie o podanej žalobe vo vzťahu k žalovanej 2/ zastavil.

2.6. Nesporným faktom resp. nespornou skutočnosťou medzi stranami bolo a je, že v Stredisku cenných papierov, a.s. ako výlučný vlastník akcií spoločnosti TRANSPETROL, a.s., IČO: 31 341 977, na základe rozhodnutia Ministerstva financií SR po zistení nezákonného postupu Strediska cenných papierov bol už 9.12.1998 zapísaný štát, tzn. žalobca. Následne 10.12.1998 rozhodlo valné zhromaždenie spoločnosti TRANSPETROL, a.s. o zmene podoby akcií emitovaných spoločnosťou TRANSPETROL, a.s. zo zaknihovaných akcií na meno, na akcie listinné na meno. Žalobca je ako výlučný vlastník akcií spoločnosti TRANSPETROL, a.s. zapísaný doposiaľ. Žalovaní vlastníckmi predmetných akcií nie sú a nie sú ani zapísaní v zozname akcionárov vedenom emitentom. Všetky listinné akcie emitované spoločnosťou TRANSPETROL drží štát, t. j. žalobca.

2.7. Žalobca napriek uvedenému nespornému skutkovému stavu, kedy reálne je držiteľom listinných akcií emitovaných akciovou spoločnosťou TRANSPETROL, a.s. a je zapísaný v zozname akcionárov, zotrval na podanej žalobe a žiadal určiť neplatnosť predmetných sporných kúpnych zmlúv z 9.10.1998, na základe ktorých tvrdil, že nadobudli v tom čase vlastníctvo akcií spoločnosti TRANSPETROL žalovaní 1/ až 6/, avšak neplatne. Išlo o neplatnosť absolútnu s účinkami ex tunc, t. j. neplatnosť od samého začiatku.

2.8. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti zmlúv o prevode akcií, žalobca odôvodňoval tým, že sa domáha ochrany ohrozeného práva, čiže preventívnej ochrany, ktoré ohrozenie videl v tom, že žalovaní vystupujú ako akcionári spoločnosti TRANSPETROL, a.s. voči tretím osobám, štátnym orgánom i voči samotnej akciovej spoločnosti dôvodiac svoje postavenie akcionárov nadobudnutím akcií na základe predmetných zmlúv o prevode akcií (určenia neplatnosti, ktorých zmlúv sa žalobca preto dovoľáva). Mal za to, že rozsudok o určení neplatnosti zmlúv je spôsobilý poskytnúť mu preventívnu ochranu. Poukazoval pritom na počet ďalších asi dvadsiatich iných súdnych sporov, v ktorých sa žalovaní dovoľávajú napr. priznania akcionárskych práv, určenia neplatnosti uznesenia mimoriadneho valného zhromaždenia, poverenia zvolať mimoriadne valné zhromaždenie, náhrady škody, neplatnosti prevodu akcií, a iných nárokov, ktoré spory nie sú ukončené, teda právny vzťah je naďalej sporný a nemožno odstrániť právnu neistotu inak, ako určovacím výrokom súdu o neplatnosti zmlúv.

2.9. V súvislosti s namietnutým nesprávnym právnym posúdením veci ako jedným z uplatnených odvolacích dôvodov žalobca namietol, že súd nesprávne aplikoval § 137 písm. d) CSP, na základe ktorého ustanovenia žalobu zamietol vyhodnotiac, že sa žalobca domáha určenia právnej skutočnosti (určenia neplatnosti právnych úkonov - zmlúv o prevode), pričom prípustnosť takej žaloby z osobitného predpisu nevyplýva, preto žalobu zamietol. Zároveň tvrdil, že nesprávnou aplikáciou § 137 písm. d) CSP súdom prvej inštancie došlo k neodôvodnenému zásahu do jeho práva na prístup k súdu a tým aj k porušeniu práva na spravodlivý proces. Argumentoval, že pôvodná právna úprava Občianskeho súdneho poriadku pripúšťala podať určovaciu žalobu o určenie či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak žalobca preukázal naliehavý právny záujem, zároveň ustálená judikatúra a zaužívaná právna prax

pripúšťala aj žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu, ak žalobca preukázal danosť naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Keďže žalobu podal pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku mal za nesporné, že zmena právnej úpravy nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na zamietnutie žaloby.

2.10. Pôvodná právna úprava zakotvená v Občianskom súdnom poriadku neobsahovala všeobecné ustanovenie, ktoré by *expressis verbis* upravovalo prípustnosť žalobného návrhu na určenie právnej skutočnosti. V praxi sa však žaloby na určenie právnej skutočnosti (zvyčajne) pripúšťali vo všeobecnej rovine, ak žalobca preukázal na určení právnej skutočnosti naliehavý právny záujem.

2.11. Naliehavý právny záujem je otázkou vecnej legitímácie žalobcov, je podstatnou náležitosťou žalobného návrhu (nie podmienkou konania). Nedostatok naliehavého právneho záujmu vždy vedie k zamietnutiu žaloby, tzn. k meritórnemu rozhodnutiu o žalobe (s tým, že takýto rozsudok nemá účinky *res iudicata*, a teda ak pri zmene okolností vznikne/bude daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, nič nebráni nárok opätovne prejednať). Danosť naliehavého právneho záujmu skúma súd vždy *ex offio* a jeho nedostatok vedie k zamietnutiu žaloby, t. j. k meritórnemu rozhodnutiu. Úspech určovacej žaloby je podmienený existenciou naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení. Podmienka musí byť splnená aspoň/najneskôr v čase rozhodovania súdu o žalobe.

2.12. Z uvedeného je zjavné, že nemožno mať za dôvodnú odvoláciu námietku odvolateľa, ktorý tvrdil, že súd zamietol žalobu len z procesných dôvodov ako neprípustnú bez toho, aby sa zaoberal skutkovým a právnym posúdením. Keďže ide o žalobu o určenie, súd prvej inštancie bol povinný sa zaoberať a dôvodne sa zaoberal otázkou existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu/odvolateľa na požadovanom určení neplatnosti zmlúv o prevode zaknihovaných cenných papierov. Posúdiac, že právo žalobcu na určenie neplatnosti zmlúv o prevode cenných papierov nevyplyva zo žiadneho osobitného predpisu, žalobu ako neprípustnú zamietol. Neprijal argumentáciu žalobcu o potrebe posúdiť prípustnosť určovacej žaloby podľa § 80 písm. c) OSP, keďže žaloba bola podaná ešte pred nadobudnutím účinnosti CSP. Je potrebné dať za pravdu odvolateľovi v tom, že súd prvej inštancie nesprávne pri skúmaní naliehavého právneho záujmu, resp. prípustnosti určovacej žaloby, na posudzovanú vec aplikoval § 137 písm. d) CSP, namiesto posúdenia tejto otázky podľa § 80 písm. c) OSP, nakoľko žaloba bola podaná ešte pred účinnosťou Civilného sporového poriadku (Rešpektoval právny názor odvolacieho súdu, ktorý však nebol správny).

2.13. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neplatnosti zmlúv, tzn. určenia právnej skutočnosti, aká žaloba bola na základe § 80 písm. c) OSP súdnou praxou rešpektovaná ako prípustná, ak žalobca preukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení právnej skutočnosti.

2.14. Aj keď podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti, súdna prax ustálila, že v prípadoch žalôb o určenie právnej skutočnosti, akou je i žaloba o určenie neplatnosti zmluvy, ak bola žaloba podaná pred nadobudnutím účinnosti CSP, otázku naliehavého právneho záujmu je správne posudzovať podľa § 80 písm. c) OSP, a to v záujme zachovania právnej istoty a tzv. legitímnych právnych očakávaní žalobcu, keďže posúdenie tejto otázky - otázky procesnoprávnej prípustnosti podanej žaloby o určenie neplatnosti zmlúv o prevode zaknihovaných cenných papierov podľa § 137 písm. d) CSP, by mohlo vyznieť len v neprospech žalobcu.

2.15. Totiž oproti pôvodnej úprave Občianskeho súdneho poriadku, rozlišuje Civilný sporový poriadok žaloby na určenie práva [§ 137 písm. c) CSP] a žaloby na určenie právnej skutočnosti [§ 137 písm. d) CSP]. U žalôb na určenie práva nová právna úprava, resp. Civilný sporový poriadok zotrval na preukázaní existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (s výnimkou, ak tento naliehavý záujem vyplýva z osobitného predpisu). Pri žalobách na určenie právnej skutočnosti podmienila nová právna úprava, resp. Civilný sporový poriadok možnosť ich podania len vtedy, ak taká možnosť, požadovať určenie konkrétnej právnej skutočnosti (napr. neplatnosť skončenia pracovného pomeru, neplatnosť dobrovoľnej dražby...), vyplýva z osobitného predpisu. Záver súdu prvej inštancie, ktorý pri skúmaní opodstatnenosti žaloby o určenie právnej skutočnosti, akou je i určenie neplatnosti zmlúv o prevode zaknihovaných cenných papierov, postupujúc podľa § 137 písm. d) CSP uzavrel, že ide o žalobu neprípustnú, keďže možnosť podania žaloby o určenie neplatnosti zmlúv o kúpe a predaji zaknihovaných cenných papierov nevyplyva zo žiadneho osobitného predpisu, je síce vecne správny [plne v súlade s § 137 písm. d) CSP], ale v danej veci neopodstatnený, nakoľko žaloba bola podaná ešte pred nadobudnutím účinnosti zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, kedy ustálená súdna

prax rešpektovala (do účinnosti zák. č. 160/2015 Z. z.), a za podmienku úspešnosti žaloby o určenie právnej skutočnosti z procesnoprávneho hľadiska mala preukázať/existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

2.16. Podľa ustálenej judikatúry súdov, naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, je daný tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo ak by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Pomocou určovacej žaloby však nie je možné riešiť otázky, ktoré majú význam pre iné, než prebiehajúce konanie, v ktorom inom konaní je možné tieto otázky riešiť ako otázky predbežné, alebo ktoré majú byť podľa zákona riešené v inom konaní; určovacia žaloba je neprípustná tam, kde neslúži potrebám praktického života, ale len zbytočnému rozmnožovaniu sporov.

2.17. Z hľadiska skutkového stavu posudzovanej veci nebolo medzi stranami sporné, že žalobca je v súčasnosti vedený ako vlastník „sporných“ listinných cenných papierov spoločnosti TRANSPETROL, a.s. a zároveň je i držiteľom týchto listinných cenných papierov.

2.18. Napriek uvedenej nespornej skutočnosti žalobca svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti zmlúv o prevode zaknihovaných cenných papierov odôvodňuje svojím neistým právnym postavením, ktoré je stále zneisťované a ohrozované úkonmi žalovaných, pričom poukázal na viac ako 20 súdnych konaní vedených na všeobecných súdoch, v ktorých sa žalovaní dovoľávajú priznania akcionárskych práv, ktoré konania nie sú ukončené, a teda právny vzťah medzi ním, žalobcom a žalovanými je naďalej sporný a túto právnú neistotu nemožno odstrániť inak, ako určovacím výrokom súdu o neplatnosti zmlúv o prevode akcií. Neistotu právneho postavenia a preventívnu funkciu určovacej žaloby dôvodil aj pokračujúcimi exekučnými konaniami v Českej republike voči majetku spoločnosti TRANSPETROL, a.s.

2.19. Odvolací súd zastáva názor, že ani prípadné určenie neplatnosti zmlúv nemôže mať vplyv na právne postavenie žalobcu, ktorý je vedený ako vlastník listinných akcií spoločnosti TRANSPETROL, a.s. a zároveň je aj ich držiteľom. Sám žalobca vo svojom vyjadrení z 13.1.2020 uviedol, že naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva, prípadne neplatnosti prevodu je daný vždy, ak žalobca tvrdí, že je vlastníkom veci, ktorá je vo verejnom majetkovom registri zapísaná na žalovaného. V danom prípade však evidentne o takýto prípad nejde. Riešenie tejto otázky, určenie neplatnosti zmlúv o prevode cenných papierov, pre účely iných súdnych konaní pomocou určovacej žaloby je neprípustné a vedie len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Konajúce súdy sú oprávnené a povinné, v prípade potreby posúdenia otázky (ne)platnosti zmlúv o prevode zaknihovaných akcií TRANSPETROL, a.s., posúdiť si samé túto otázku ako predbežnú, najmä keď predmetné súdne konania začali skôr, než tunajšie konanie a ide o žaloby o plnenie. Požadovaným určením neplatnosti zmlúv o prevode zaknihovaných cenných papierov by sa nič nemohlo zmeniť na tom, že žalobca je vedený ako vlastník listinných cenných papierov spoločnosti TRANSPETROL, a.s. a zároveň je i držiteľom týchto listinných cenných papierov. Keďže podmienkou úspešnosti žaloby podľa § 80 písm. c) OSP je z procesnoprávneho hľadiska existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ktorý na základe zistených skutkových okolností v danej veci nie je daný, znamená to, že žalobný návrh bol správne zamietnutý ako procesne neprípustný.

2.20. O naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, ktorým dochádza k znemožneniu realizácie práv strany sporu, dosiahne takú intenzitu, ktorá umožní dôvodný záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, možno sem zaradiť o.i. napr. právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia... Konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva o.i. povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie veci (I. ÚS 46/05). V danej veci, pokiaľ sa týka odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, žalobca/odvolateľ dôvodil, že súd zamietol žalobu len z procesných dôvodov ako neprípustnú bez toho, aby sa zaoberal skutkovým a právnym posúdením merita veci, t. j. súd sa žalobou odmietol zaoberať meritorne, v čom videl zásah do jeho práva na prístup k súdu ako súčasť práva na spravodlivý proces. Tvrdil, že v dôsledku nesprávnej aplikácie § 137 písm. d) CSP.

2.21. Odvolací súd na základe oboznámenia sa s rozsudkom súdu prvej inštancie ako i konaním, ktoré

mu predchádzalo dospel k záveru, že vznesená námietka nie je dôvodná, a ani argumenty odvolateľa nie sú spôsobilé, aby založili nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým by súd bol znemožnil odvolateľovi/žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by bolo došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a teda ani nezakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Súd prvej inštancie, ako už bolo povedané vyššie (viď odsek 20.), keďže išlo o žalobu o určenie, zaoberal sa prvotne a prednostne otázkou jej procesnej prípustnosti. Postupoval pri tom plne v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu. K námietke, že správne bolo potrebné posudzovať prípustnosť určovacej žaloby podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a nie Civilného sporového poriadku, sa už odvolací súd vyššie vyjadril. Keďže išlo v tomto smere o právne posúdenie veci, odvolací súd v odvolacom konaní posúdil procesnú prípustnosť žaloby aplikujúc na nesporný skutkový stav § 80 písm. c) OSP, a dospel k záveru, že žalobca na požadovanom určení nemá naliehavý právny záujem, a teda žaloba aj keď z iných dôvodov jej procesnej neprípustnosti, dôvodne bola zamietnutá.

2.22. Odvolací súd preto uzatvára, pokiaľ sa týka odvolania podaného žalobcom na základe odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP, že tieto odvolacie dôvody nie sú dané; žalobcovi ani nebolo odopreté právo na prístup k súdu a ani nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru o procesnej neprípustnosti žaloby, posúdiac túto podľa § 137 písm. d) CSP, a preto žalobu zamietol, odvolací súd posúdiac otázku procesnej prípustnosti určovacej žaloby podľa § 80 písm. c) OSP, dospel rovnako k záveru o jej neprípustnosti a potrebe žalobu o určenie zamietnuť. Keďže závery súdu prvej inštancie vo veci boli správne, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok v napadnutom zaväzujúcom výroku ako i súvisiacom výroku o náhrade trov konania ako vecne správne potvrdil, s výnimkou vo vzťahu k žalovanej 2/, ktorá v priebehu odvolacieho konania zanikla bez právneho nástupcu. Vo vzťahu žalobcu a žalovanej 2/ odvolací súd konanie zastavil a rozhodol o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu žalobcu a žalovanej 2/ tak, že ich náhradu nepriznal žiadnej zo strán.

2.23. Podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP rozhodol odvolací súd i o nároku na náhradu trov odvolacieho konania. Podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalovaným 1/, 3/, 4/, 5/, 6/ a 7/, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ust. § 420 písm. f) CSP a ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. K dôvodom prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP uviedol, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne, pričom odkázal na stanovisko Najvyššieho súdu SR publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky R 2/16. Ďalej dôvodil, že ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 393 CSP je nepreskúmateľné. Podľa jednoznačného presvedčenia žalobcu Krajský súd v Košiciach v odôvodnení svojho rozsudku z 30. novembra 2022 sp. zn. 2Co/188/2021 nedal odpoveď na zásadnú otázku podstatnú pre rozhodnutie vo veci, t. j. nevysporiadal sa so zásadnou argumentáciou žalobcu ohľadne jeho naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti predmetných právnych úkonov, a preto je jeho rozhodnutie nezlučiteľné s ústavne garantovaným právom na súdnu a inú právnu ochranu uvedeným v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, respektíve s právom na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3.2. Po dôkladnom oboznámení sa s obsahom rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2022 sp. zn. 2Co/188/2021 dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom nezaoberal odvolacou argumentáciou žalobcu o jeho naliehavom právnom záujme na určení neplatnosti právnych úkonov - zmlúv o prevode akcií a ochrane jeho ohrozených práv, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď a ktorá mala zásadný vplyv pre rozhodnutie vo veci. Argumentácia žalobcu uvedená v odvolaní sa vzťahovala najmä na skutočnosť, že rozsudok súdu prvej inštancie bol zjavne v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou súdov ohľadne posudzovania otázky naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti právnych úkonov, ktorý odôvodňoval najmä tým, že sa domáha ochrany vlastníckeho práva k akciám v jeho vlastníctve, ktorého ohrozenie vidí v tom, že žalovaní - práve na základe predmetných právnych úkonov - zmlúv o prevodoch akcií, ktorých určenia neplatnosti sa domáha, vystupujú ako akcionári spoločnosti

Transpetrol a.s. voči tretím osobám, štátnym orgánom aj voči samotnej spoločnosti Transpetrol a.s..

3.3. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu v časti, v ktorej odvolací súd potvrdil zmätočný rozsudok súdu prvej inštancie, čím odvolací súd žalobcovi (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom) odňal možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti jeho rozhodnutiu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných mimoriadnych opravných prostriedkov. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia v konkrétnej veci možno jednoznačne subsumovať pod nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné právo v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Pre vyššie uvedené je žalobca presvedčený, že dôvodne namieta, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti uvedenej v ust. § 420 písm. f) CSP.

3.4. K dôvodu prípustnosti dovolania žalobcu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu závisí aj od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd podľa žalobcu odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia veci. Touto právnou otázkou je „existencia naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neplatnosti právnych úkonov - zmlúv o prevodoch akcií“.

3.5. Dovodateľ uvedené právne posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neplatnosti právnych úkonov - zmlúv o prevode akcií - odvolacím súdom (na základe ktorého potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie) považuje za nesprávne.

3.6. Požadovaným určením neplatnosti právnych úkonov - predmetných zmlúv o prevodoch akcií - by sa žalobca jednoznačne zbavil obáv ohrozenia majetku spoločnosti Transpetrol a.s., neistoty z vyššie uvedených nepredvídateľných konaní žalovaných a žalovaní by tak stratili akúkoľvek legitímáciu na vyvolávanie neoprávnených súdnych sporov a iných konaní, odstránil by sa tým stav ohrozenia, právnej neistoty a vytvoril by sa pevný právny základ pre právne vzťahy medzi účastníkmi tohto sporu. Podľa presvedčenia žalobcu práve ním podaná žaloba na určenie neplatnosti právnych úkonov - zmlúv o prevodoch akcií - je v tomto prípade jediným a procesne najvhodnejším nástrojom, ktorý tento spor môže vyriešiť, odstrániť právnú neistotu vo vzťahu medzi účastníkmi konania a vytvoriť pevný základ pre jeho usporiadanie.

3.7. Má za to, že odvolací súd sa odklonil pri riešení predmetnej otázky od rozhodnutí najvyššieho súdu, a to sp. zn. 1Cdo/91/2006, 2Cdo/28/2009, 1Cdo/13/2010, 3Cdo/112/2004 a 1VCdo/1/2017. Podľa presvedčenia žalobcu sa v tomto prípade odvolací súd odklonil od všeobecnej charakteristiky pojmu naliehavý právny záujem a od právnych záverov vyjadrených vo vyššie uvedených rozhodnutiach najvyššieho súdu. Predpoklady pre posúdenie dôvodnosti použitia určovacej žaloby z hľadiska existencie naliehavého právneho záujmu v zmysle ust. § 80 písm. c) OSP vyložil odlišne.

3.8. S poukazom na uvedené je žalobca presvedčený, že naliehavý právny záujem podľa ust. § 80 písm. c) OSP je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia (nie faktického) a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť. Žalobca považuje v tomto prípade existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti právnych úkonov - zmlúv o prevodoch akcií - za preukázanú a dokázanú, pretože v danom právnom vzťahu môže takýmto určením dosiahnuť odstránenie právnej neistoty, spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov, keďže sa vytvorí pevný základ pre právne vzťahy medzi stranami tohto sporu.

3.9. V nadväznosti na uvedené žalobca navrhol, aby dovolací súd v zmysle ust. § 449 ods. 1 CSP zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne, aby v zmysle ust. § 449 ods. 2 CSP zrušil aj rozhodnutie Okresného súdu Košice II, pretože nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu.

4. Žalovaní v 2. až 5. rade vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhli dovolanie zamietnuť a priznať im náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. V súvislosti s námietkou dovolateľa o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premisí dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

12. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

13. V súdnej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, keď mal za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd konštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Dovolací súd je toho názoru, že odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k prijatému rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za zjavne neodôvodnený. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. V súdnej veci sú z rozhodnutia odvolacieho súdu zrejmé úvahy, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení právnej skutočnosti. Odvolací súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s odvolacími námietkami dovolateľa. V odôvodnení svojho rozhodnutia v bodoch 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., sa náležite vysporiadal s otázkou naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení, keď uviedol, že ani prípadné určenie neplatnosti zmlúv nemôže mať vplyv na právne postavenie žalobcu, ktorý je vedený ako vlastník listinných akcií spoločnosti Transpetrol a.s. a zároveň je aj ich držiteľom. Riešenie tejto otázky určenia neplatnosti zmlúv o prevode cenných papierov pre účely iných súdnych konaní pomocou určovacej žaloby je neprípustné a vedené k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Konajúce súdy sú oprávnené a povinné v prípade potreby posúdenia otázky (ne) platnosti zmlúv o prevode zaknihovaných akcií Transpetrolu, a.s. posúdiť si samé túto otázku ako predbežnú, najmä keď predmetné súdne konania začali skôr, než tunajšie konanie a ide o žaloby o plnenie. Požadovaným určením neplatnosti zmlúv o prevode zaknihovaných cenných papierov by sa nič nemohlo zmeniť na tom, že žalobca je vedený ako vlastník listinných cenných papierov spoločnosti Transpetrol a.s. a zároveň je aj držiteľom týchto listinných cenných papierov. Keďže podmienkou úspešnosti žaloby podľa § 80 písm. c) OSP je z procesno-právneho hľadiska existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ktorý na základe zistených skutkových okolností v danej veci nie je daný, znamená to, že žalobný návrh bol správne zamietnutý ako procesne neprípustný. Neobstoí teda tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd otázku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení náležite neodôvodnil, nevysporiadal sa so zásadnou argumentáciou žalobcu ohľadne jeho naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti predmetných právnych úkonov, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

14. Keďže konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa

potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

18. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

19. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň sa týmto rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

20. Pri skúmaní procesnej prípustnosti dovolania a náležitého vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľkou nastolená právna otázka uvedené kritérium nespĺňa a jej formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre právne úvahy odvolacieho (i prvoinštančného) súdu. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

21. Dovolateľ nastolil v dovolaní právnu otázku, od vyriešenia ktorej podľa jeho názoru závisí rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci, pričom nesprávnym riešením danej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolacia otázka v znení „existencia naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neplatnosti právnych úkonov - zmlúv o prevodoch akcií“. Dovolateľ síce zrozumiteľným spôsobom uviedol v dovolaní konkrétnu právnu otázku, avšak dovolací súd má za to, že takto položenú otázku odvolací súd neriešil a zároveň na jej vyriešení

rozhodnutie odvolacieho súdu nespočívalo, t. j. vo vzťahu k posudzovanej veci ju tak nemožno považovať za rozhodujúcu. Odvolací súd práve naopak dospel k záveru, že nie je daný naliehavý právny záujem žalobcu na určenie neplatnosti právnych úkonov - zmlúv o prevodoch akcií. Dovolateľom nastolená právna otázka, ktorá je v podstate vymedzená pozitívnym spôsobom, takúto položenú dovoláciu otázku odvolací súd neriešil a zároveň na jej vyriešení rozhodnutie odvolacieho súdu nespočívalo, vo vzťahu k posudzovanej veci ju tak nemožno považovať za rozhodujúcu. Cieľom konania pred dovolacím súdom je poskytnúť dotknutej strane reálnu ochranu jej práva, nie riešiť teoretické či hypotetické otázky. Dovolací súd preto uzatvára, že predložená dovolacia argumentácia nepredstavuje vymedzenie relevantnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. Uplatnený dovolací dôvod tak nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

22. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie je v časti namietajúcej vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je prípustné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

23. Žalovaní 1/, 3/, 4/, 5/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol im nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

24. V dovolacom konaní úspešným žalovaným 6/ a 7/ (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací súd trovy odvolacieho konania nepriznal, pretože im žiadne trovy nevznikli.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.